

N O S T R A P A R L A

N.º 13

Gener 1923

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Boters, 16, primer. — BARCELONA

LA TASCA DE «NOSTRA PARLA»

Si NOSTRA PARLA no fes altra cosa que anar pels pobles sembrant la santa llevor del patriotisme, ja faria molt, car es pot ben dir que fins ara els partits polítics catalans que s'havien captivat com cal dels actes de propaganda electoral no s'havien, en canvi, captivat gairebé gens d'infondre el pur patriotisme. A conseqüència d'això hom veia que en pobles i comarques oficialment catalanistes el sentiment de catalanitat no hi era. Molts cops la política, més que catalanista, era en molts indrets, principalment en els pobles petits, una política personal i res més que personal, en la qual l'amistat o bé certes retribucions indirectes a individus o col·lectivitats jugaven un paper més decisiu que no pas els ideals.

Però NOSTRA PARLA no es limita a anar pels pobles per dur-hi una flamarada de patriotisme, apellant a l'arma de la llengua, que és ço que més viu hi ha en la consciència d'una nació, sinó que un cop hi ha anat ja no els deixa mai més; continua en una relació constant amb ells, establint-hi una delegació, quan això és possible fer, o bé mantenint estrets lligams amb patriotes d'allí per enardir-los i facilitar-los-hi la tasca d'intensificació i expansió del catalanisme, exercint en ells un mestratge desinteressat, donant-los-hi material de propaganda,

treient-los de l'isolament i fent-los sentir la unitat integral de la nostra pàtria.

Oimés NOSTRA PARLA, avui per avui, es l'única entitat que constitueix un llaç d'unió cordial amb els germans de València i de les altres terres de parla nostrada, amb la qual cosa ve a ésser una entitat essencial per refermar la nostra unitat geogràfica, per dissort en mal temps esquarterada.

La tasca de catalanització en tots els ordres, per mitjà de l'idioma nacional que ve realitzant NOSTRA PARLA però, és feixuga per bé que endolcida per l'empremta patriòtica que la determina i perxò mateix necessita de la col·laboració de tot-hom, car és una feina impossible d'acomplir amb la bona voluntat d'uns quants homes solament.

Perxò cal que els catalans que admiren aquesta entitat, que fins ara ha viscut més de l'ideal patriòtic que no pas amb mitjans materials, no es limitin a manifestar aquesta admiració sense entrar a formar part en les seves rengleres, sinó que, pel contrari, vulguin formar-ne part i hi prestin l'ajut i la col·laboració llurs, puix que els organismes no avancen solament per la simpatia de la gent, sinó que també i principalment per la seva fortitud i l'abundància de mitjans pel seu desenrotllament.

I a aquesta col·laboració i ajut hi convida el fet que NOSTRA PARLA ha estat sempre una entitat de caràcter purament patriòtic, d'un patriotisme que no s'ha particularitzat ni empetitit mai en cap partidisme polític, la qual cosa fa que tots els catalans de bo de bo puguin entrar-hi sense cap recel i sense cap neguit per la temor que el llur ideal polític sigui contradit o bé maridat amb un ideal polític contrari, puix que l'ideal patriòtic sense partidisme ve a ésser com una superació dels ideals patriòtics de partit — més nobles que hi pugui haver, — que, sense atacar-los en la llur substantivitat, sap agermanar-los en una benaurada coincidència d'un ordre subtil superior.

R. NEGRE-BALET

LA LLENGUA A VALENCIA

LA MORTA-VIVA

Així nomenaven la parla valenciana els homes d'aquell pàlid renaixement produït als voltants de l'any 80 i al front del qual figurava En Teodor Llorente. La *Morta-viva*, morta literàriament, però, no obstant, viva encara als llavis del poble.

La patètica expressió avui en dia ha deixat d'ésser tan ajustada a la realitat com ho fou aleshores. Tampoc és ja actualment la llengua a València l'instrument exclusiu d'una literatura costumbrista o epidèrmicament sentimental. Sempre esperonats per l'exemple de Catalunya, l'aspiració a fer us integral de la llengua pròpia en tots els ordres de la vida, és al present el fervent desig de les agrupacions valencianistes. Aquestes no són, com en altre temps, formades solament de literats, de poetes; hi figuren elements dels més variats camps de la cultura, així com de les professions més diverses; llur caràcter ha deixat, doncs, d'ésser somniador, esdevenint, en canvi, enèrgic i peremptori.

Aquesta joventut, que avui segueix l'idea valencianista, no podria fer seves, com En Llorente, aquelles paraules del pare Ximenes, que venien a matisar un cop més l'espiritualitat va-Ximenes, que xenien a matisar un cop més l'espiritualitat valenciana d'un cert caràcter femení, nodrit principalment per la superficial literatura flouresca, i en les quals es diu a Castella que València, més flexible i dúctil que Catalunya, poseeix un temperament dur en el despit, però fàcil al perdó.

Els valencianistes actuals són el grup millor orientat entre els partits polítics de la capital. A la pobresa ideològica d'aquets oposen llur desig de cultura, unit íntimament a l'amor per la llengua pròpia, la qual esperen fer reviure amb l'esplendor passada, destruint així la pintoresca expressió dels amables renaixentistes de l'any 80.

EL VALENCIA, LLENGUA DELS HUMILS

Diguem la veritat nua. Avui en dia el valencià és d'ús quasi bé exclusiu de la classe humil; la parla es manté als

llavis dels obrers de la pagesia. La negligència, envers la llengua que d'alguns segles ençà ha vingut intensificant-se, no sols en l'aristocràcia — com a Catalunya, — sinó també en la burgesia, ha portat aquest resultat lamentable. I al fet dóna un aspecte especial el problema de la seva conservació i depuració.

El valencià, ja des d'un principi, fou condemnat a una lluita cruel. Recordem que un cop conquerida la nostra terra pels soldats del gran rei, si bé la massa de la població va ésser constituïda per catalans, no obstant, bona part de l'aristocràcia, de la noblesa de la capital era integrada per poderosos cavallers aragonesos que havien pres part a la conquesta. Així, doncs, la lluita de les dues llengües per la preponderància, no sols anava a mantenir-se contra la forta ofensiva exterior, sinó també al si mateix de la capital.

En els primers segles la victòria del català fou esplèndida i València esdevingué el centre cultural més important de la nomenada, per caprici del destí, Corona d'Aragó; la nostra ciutat arribà a ésser aleshores el mirall més límpid i luminós del renaixement italià. Però la unió a Castella, l'enlluernador descobriment d'Amèrica, el prestigi que assolí la cort d'Espanya i, en fi, l'esplendor indubtable de la literatura castellana portaren el desventatge de la nostra parla catalana. Lentament es posà en ús el castellà; els nostres literats d'aquest temps, per cert menys gloriosos que els que empraren la llengua nadiua, emigraren cap a la cort d'Espanya, deixant entre vacil·lació i vacil·lació llur idioma propi. Avui aquest ha quedat tristament abandonat al poble, el qual el tritura i martiritza, subjectant-lo a les vexacions més barroeres de l'argot que es produeix pels recons dels suburbis de la capital.

El valencià, actualment, cosa curiosa de dir, constitueix un element important de diferenciació entre l'humil i el burges. Davant d'aquest, l'obrer fa de la llengua una ostentació; sovint la sol esgrimir com un arma que té el suggestiu poder de posar en ridícul el castellà, llengua del senyor, del burges. El recurs de comicitat que més sovintejadament emprà el popular saineter Escalante, fou aquest curiós contrast de les dues llengües, contrast en el qual el castellà pren sempre un especial caire grotesc. El públic obrer serva encara avui en dia una viva simpatia per Escalante, comparable a la que fruï Serafi Pitarra a Catalunya, especialment a Barcelona.

Aquest aspecte del valencià actual és lamentable, però tal vegada poguéu aprofitar-se en la tasca feixuga de reconstrucció de la llengua. L'obra de NOSTRA PARLÀ a València ha d'ésser enfocada en un sentit popular, fàcil, senzill de procediments i afalagador d'aquells sentiments més purs de la classe humil.

VALENCIA, CASTELLANITZADA

València castellanitzada ha esdevingut una "província oscura" d'Espanya. La trituració espiritual que suposa la lluita secular constant de dues llengües tan oposades en llur caràcter han tingut com a resultat la buidor que es deixa sentir actualment en la producció literària del nostre país i la "xavacania", que es remarca a la vida de la capital. No recordo quin escriptor francès que viatjava per Espanya va dir de València que era la més "provinciana" de totes les regions. La observació fou justa, molt més que aquella graciosament pintoresca d'En Teòfil Gauthier, el qual digué que entre les coses que els nostres pagesos acostumen a portar a la faixa hi ha que comptar la bossa de tabac, la navaixa i... algunes corfes de meló.

Dels tres literats valencians actuals que escriuen en llengua castellana i que valen la pena d'esmentar-los, el cas més sensible és el de l'alacantí Gabriel Miró. *Azorín*, nat al poblet fronterís de Monovar, adoptà l'idioma dominant per raons fàcilment explicables; la seva infantesa, a més, s'escolà de Yecla, ciutat murciana, el paisatge de la qual és tant o més dolorós que el de Castella. En quant a Vicents Blasco Ibàñez, difícilment s'hauria trobat res que poguéu atusar la seva ànima tan "internacional", tan universal, tan admirada a Londres, a Yokohama, a Filadelfia... Blasco Ibàñez és, no obstant, el representant brillantíssim d'aquest esperit xavacà que hem parlat més amunt. L'intelligent periodista Josep Plà digué en certa ocasió de la literatura d'En Blasco Ibàñez, que era comparable a una gran pianola; la frase no pot ésser més justa. De vegades Blasco Ibàñez ha parlat en la seva parla nadiua amb un amor semblant del que pugui tenir un vell militar per les seves pantufles d'anar per casa.

En el jovent valencianista comença de dibuixar-se alguna

personalitat interessant; però aquest grup treballa lentament i amb enemics poderosos; són humils i, al mateix temps, senten l'orgull de llur ideal; en la recerca pacient del veritable esperit perdut aviat veurem precisar-se algun nom que orienti l'activitat dispersa.

ÇO QUE DEIA EL CARTER
D'AMELIE-LES-BAINS

El meu amic i excellent periodista Ferrandis Luna ha parlat en certa ocasió del carter d'Amelie-les-bains. Em plau recordar una significativa anècdota entorn d'aquest home.

Amelie-les-bains és un poblet rossellonés del Pirineu; unes aigües termals donen vida al llogarret muntanyenc. L'encarregat de distribuir-hi la correspondència és un bon pagés d'edat avençada, però home de complexió robusta, vermell de cara, ulls brillants i cabells de neu.

L'amic esmentat i el que escriu érem una tarda d'hivern a Amelie-les-bains. Un cop acomplida la nostra missió, i ja cap al vespre, seiem a la terrassa d'un café situat a l'entrada del poble per contemplar d'allí estant el bell paisatge pireneic que s'obria. Els bons habitants d'Amelie-les-bains es divertien en un Carnaval humil organitzat per la colònia.

Sobtadament la nostra conversa fou interrompuda per un home que seia a la taula del costat amb companyia d'alguns amics i que feia una estona que ens escoltava amb interès. Aquest home era el carter d'Amelie-les-bains.

—Perdó, senyors— digué en la seva parla, que no m'és fàcil recordar de transcriure, — d'on sou, que teniu aquesta manera d'enraonar?

—De València.

—De València? València és més enllà de Catalunya.

—Just; més enllà.

Aleshores l'home, girant-se vers els seus amics, digué:

—Sembla que no i la *nostra llengua* es parla en una extensió de terreny molt més considerable del que nosaltres creiem.

Aquesta afirmació — *la nostra llengua*, — tan senzillament expressada pel bon carter, aquí s'enterboleix entre mil variades i insospitades complicacions; es discuteix, s'escriuen llargs articles, es publiquen gramàtiques cismàtiques, es fan enquestes

cercant l'opinió autoritzada de les personalitats literàries de les diverses terres de parla catalana...

El carter d'Amelie-les-bains fa temps que té resolt el problema o, millor dit, ni tan sols s'ha assabentat que tal problema existeixi.

ERNEST M. FERRANDO

CRÓNICA DE «NOSTRA PARLA»

REUNIO DE L'ASSEMBLEA GENERAL

Ha tingut lloc el dia 27, a les vuit del vespre, a l'estatge social de l'entitat, sots la presidència del vicepresident primer senyor Joaquim Civera Sormani i actuant de secretari el senyor Raimond Negre-Balet.

Després d'aprovaada l'acta de la reunió anterior, el secretari llegí la Memòria anyal, que fou escoltada amb satisfacció. El tresorer, senyor Marcellí Pascual, llegí l'estat de comptes, que fou aprovat.

Acte seguit es procedí a l'elegir els càrrecs vacants per termini, resultant elegida per unanimitat la candidatura que presentà el soci senyor Ricard Piqué Batlle i quedant constituït el Consell Directiu en la forma següent:

President honorari, senyor Angel Guimerà.

President efectiu, senyor Lluís Nicolau d'Olwer.

Vicepresident primer, senyor Joaquim Civera i Sormani.

Vicepresident segon, senyor Josep Blanquer Belda.

Secretari general, senyor Raimond Negre-Balet.

Vicesecretari, senyor Rafel Cardona Martí.

Tresorer, senyor Francesc Bermúdez.

Vocals, senyors Josep M.ª Batista i Roca; Lluís Bertran i Pijoan; Jaume Bofill i Matas; Josep M.ª de Casacuberta; Esteve Casaponce, Pvre.; Pere Esmandia; Martí Esteve; Ramon Faus Esteve; Miquel Ferrà; Josep M.ª Girona; Antoni Griera, Pvre.; Eusebi Isern; Joan Llimona; Alfons Maseras; Manuel Massó i Llorens; Marcellí Pascual.

DIADES DE LA LLENGUA CATALANA

A PICAMOIXONS

El dia primer s'ha celebrat al poble de Picamoixons la Diada de la Llengua Catalana, que esdevingué una festa plena de solemnitat.

Hi assistiren de "Nostra Parla", els senyors Domènec Pallerola, de la Comissió de Propaganda, i Rafel Cardona, vicesecretari.

L'acte tingué lloc al teatre de la Societat Cooperativa Agrícola, presidint-lo el batlle senyor Lluís Robert i el president de la societat, senyor Josep Albareda.

L'Orfeó Renovació, sota la direcció del mestre Joan Vilà, donà una bella audició de cançons, acabant-se la festa cantant el poble tot Els Segadors, enmig de gran entusiasme.

A Picamoixons "Nostra Parla" hi té ara una Delegació.

A BARCELONA

Com cada any, s'ha celebrat el primer diumenge de gener la gran Diada de la Llengua Catalana, a Barcelona.

Al matí tingué lloc l'aplec tradicional a la plaça de la Cascada del Parc, assistint-hi nombroses entitats amb les llurs senyeres i una munió de gent. També hi havia la formosa senyera valenciana de la Joventut Valencianista, duta expressament pel secretari de la Secció Valenciana de "Nostra Parla", senyor Adolf Pizcueta.

Es ballaren sardanes executades per la cobla "Iluro"; oimés els orfeons "Schola Orfeònica" i "Orfeó Barcelonès", donaren una selecta audició de cançons. La Banda Municipal interpretà escollides composicions i a la fi Els Segadors, que foren cantats per tothom.

Al migdia se celebrà al Restaurant del Parc un àpet íntim que el Consell Directiu de "Nostra Parla" oferí als companys de València senyors Espinosa i Pizcueta, assistint-hi ultra aquests, els senyors Civera Sormani, Negre-Balet, Cardona, Girona, Bermúdez i Pallerola.

A la tarda tingué lloc la festa d'homenatge a la llengua nostrada, a la Sala del Consell de Cent, sota la presidència del senyor Civera Sormani, per absència del president, senyor Nicolau d'Olwer.

Parlaren els senyors Juli Barbey per l'Ajuntament, Manuel d'Espinosa per València, Ruiz Porta per la A. P. de l'Ensenyança Catalana, Martí Esteve pel Consell Directiu de "Nostra Parla", i Vallès i Pujals per la Mancomunitat.

Fou una festa magnífica, la qual donà avinentesa per què el públic palesés el seu entusiasme patriòtic, aplaudint xardorosament les belles paraules dels oradors.

Adhesions rebudes:

De Balears

Delegació de "Nostra Parla", de Mahó.
Joan Hernández, de Mahó.

Joventut Mallorquinista, de Sòller.
Jaume Maspoch, de Mahó.

De Catalunya

Ajuntament de Badalona.
Centre de Dependents de Manresa.
Delegació d'Arbós del Penedès.
Agrupació Excursionista de Capsanès.
Delegació de Balaguer.
Pomell de Joventut "Estels de Barcelona".
Schola Orfeònica de Barcelona.
Delegació de Girona.
Lliga Regionalista.
Urgell Sagarra, de Mollerusa.
Delegació de Molins de Rei.
Catalunya Vella, de Vich.
Acció Catalana.
Delegació de Mollerusa.
Acadèmia Montserratina,, de Mollerusa.
Pomells de Joventut de Mollerusa.
Centre A. de Dependents del C. i de la I., de Barcelona.
Delegació de Montblanch.
Lluís Cortés i Aguiló, de Barcelona.
"Crònica Targarina", de Tàrraga.
Delegació de Picamoixons.
Pomell "Nova Llum", de Reus.
Orfeó Català, de Barcelona.
Associació Catalana d'Estudiants, de Barcelona.
Delegació de Rubí.
Jesús Sans Poch, de Lleyda.
Joventut Nacionalista Obrera, de Barcelona.
Delegació de Tàrraga.
Grup Feminal "La Falç", de Barcelona.
Grup Excursionista "Minerva", de Barcelona.
Delegació de Terrassa.
Joventut Nacionalista "La Falç", de Barcelona.
Pomell "Roses de Sant Jordi", de Barcelona.
Delegació de Vilafranca del Penedès.
"Estevet", de Barcelona.
Ateneu Empordanés, de Barcelona.
Orfeó Montblanquí, de Montblanch.
Joventut Tradicionalista, de Barcelona.
Joventut Nacionalista, de Montblanch.

Associació Protectora de l'Ensenyança C., de Barcelona.
 Orfeó Renovació, de Picamoixons.
 Unió Catalanista, de Barcelona.
 Casal Democràtic Nacionalista, de Barcelona.
 Federació Democràtico-Catalanista, de Barcelona.
 Pomell "Bona Germanor", de Barcelona.
 Centre Excursionista "Rafel Casanova", de Barcelona.
 Lluís Serrahima, de Barcelona.
 Cercle Artístic de Sant Lluch, de Barcelona.
 Joventut Nacionalista "Pau Clarís", de Barcelona.
 Joventut Nacionalista, de Capsanès.
 Orfeó Barceloní.
 Agrupació Excursionista, de Badalona.
 Obra del Bon Mot, de Barcelona.
 Orfeó Gracienc, de Barcelona.
 Agrupació d'Artistes Catalans, de Barcelona.
 Pomell de Joventut "Nostra Pàtria", de Barcelona.
 Vida Nova, de Tàrraga.
 Orfeó "Nova Tàrraga", de Tàrraga.
 Grup Sardanístic "Nou Escat", de Barcelona.
 Joventut Nacionalista, de Tàrraga.

De València

El Crit de la Muntanya, de València.
 Secció Valenciana de "Nostra Parla".
 Muñoz Carbonero, regidor de València.
 Jiménez de Bentrosa, president de la Diputació de València.
 Joventut Valencianista d'Artana.
 Valencianistes de Villarreal.

De Portugal

Enric Ribas Potau, de Lisboa, i 17 firmes més.

De França

Casal Català, de París.

D'Espanya

Rufí Pelayo, de Santander.

A VALLS

El dia 14 es féu a Valls la Diada de la Llengua Catalana.

Al matí hi hagué sardanes, a la tarda comissions de les entitats anaren a rebre els oradors de "Nosta Parla" senyors Domènec Pallerola i Ventura Gassol, i a la nit al Casal Nacionalista tingué lloc amb gran solemnitat l'acte d'homenatge a la llengua catalana. La Diada tota fou animada per un bell entusiasme patriòtic.

La Joventut Nacionalista ha acordat, a instància de "Nostra Parla", constituir a Valls una Delegació de la nostra entitat.

A ARENYS DE MAR

El dia 21 s'ha celebrat a Arenys de Mar la Diada de la Llengua

Al matí i a la Plaça de la Vila la cobla "Iluro" executà un escollit programa de sardanes que foren balles per nombroses rotllanes d'entusiastes donzelles i joves.

A la tarda, al Casal Regionalista tingué lloc la festa d'homenatge a la llengua nacional nostrada. Es descobriren enmig d'aplaudiments els retrats d'en Martí Julià i de MacSwiney, batlle que fou de Cork, augmentant així el nombre de retrats de patriotes il·lustres que hi ha a la Sala del Casal.

Després es llegiren composicions en prosa i en vers. hi hagué cançons catalanes i es pronunciaren discursos pels senyors Carles Xena, d'Arenys de Mar, i Domènec Pallerola, Raimond Negre-Balet i J. Civera Sormani, de "Nostra Parla".

Hi quedà constituïda una Delegació.

A MANRESA

El dia 27 s'ha celebrat a Manresa la Diada de la Llengua Catalana organitzada per "Nostra Parla" amb col·laboració de les entitats de Manresa següents: Ajuntament, Centre de Dependents, Casal Regionalista, Joventut Nacionalista, Agrupació Feminista, Joventut Carlista, Centre Republicà Nacionalista, Associació de la Premsa, Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, Orfeó Manresà, Foment de la Sardana, Grup Pàtria, Pomells de Joventut i Centre Excursionista.

Al matí una comissió de representants de les associacions susdites rebé a l'estació els oradors de "Nostra Parla", que foren els senyors Martí Esteve, Negre-Balet i Civera Sormani. La comitiva es dirigí al carrer de Pere III, on es ballaren sardanes.

A les dotze començà l'acte patriòtic, que tingué la dolça virtut

d'aplegar gent de tots els estaments i partits polítics que omplenà de gom a gom l'espaiós Teatre Nou.

Parlaren els senyors Onofre Parés, un dels més actius organitzadors de la Diada, del Centre de Dependents de Manresa; Negre-Balet, secretari de "Nostra Parla"; Civera Sormani, vicepresident, i Martí Esteve, del Consell Directiu, el qual llegí oímés unes quartelles expressament escrites per aquesta Diada per en Rovira i Virgili.

El rigidor representant del Batlle de Manresa qui presidia l'acte, excusà l'assistència d'aquest, el qual li encomanà que en nom seu s'adherís a l'acte, la qual cosa féu amb paraules plenes d'unció patriòtica.

En terminar l'acte una orquestra tocà el nostre himne nacional, que fou chorejat pel públic a peu dret.

Després tingué lloc un àpat d'amistat en obsequi als oradors, que fou molt ben servit per l'Hotel de St. Domènec, luxosament ornat amb profusió de senyeres, flors i draps barrats.

Hi quedà constituïda una Delegació de "Nostra Parla".

NOVES DELEGACIONS

A Picamoixons: President, Joan Vilà; Secretari, Joan Domènec; Tresorer, Nicolau Dalmau; Vocals, Lluís París, Jaume Serret, J. Albareda, Joan Petit.

A Arenys de Mar: President, Josep Benet; vicepresident, Xavier Maymí; secretari, Josep Hita; Tresorer, J. Valls, i J. Alomar.

A Manresa: Joan Solernou, president; Vicens Vilarasau, secretari; i Amadeu Cornet, Domènec Martí, Francesc Senyal, Josep Riu i Ramon Vilajoana, vocals.

LES RELACIONS AMB VALENCIA

Durant aquest mes s'han rebut nombroses comunicacions de la Secció Valenciana de "Nostra Parla" per tal que la Secció Catalana curés de trametre-les als seus destinataris, residents a Catalunya, entre altres una comunicació al senyor Arxiprest de Tortosa.

Altrament, la Secció Catalana ha tramés a la Secció Valenciana un Ofici de felicitació al Sr. Martínez Ferrando per un article que publicà en un diari de València defensant la nostra llengua i elogiant la tasca de la nostra entitat.

Amb motiu de la vinguda dels Srs. Espinosa i Pizcueta, membres del Consell Directiu de la Secció Valenciana de "Nostra Parla", a les festes de la Diada de la Llengua a Barcelona, es canviaren impressions sobre el nostre moviment patriòtic i sobre els mitjans d'intensificar-lo i extendre'l.

LA MANCOMUNITAT I "NOSTRA PARLA"

La Mancomunitat ha tramés una comunicació a "Nostra Parla" anunciant que havia concedit una subvenció pels cursets de català que dóna la nostra entitat.

NECROLÒGICA

EN FRANCESC POTAU I GUIX

La mort acaba d'endur-se'n aquest cavaller catalaníssim, ple de virtuts, de talent i de modèstia.

Ara fa poc reeixí victoriós en les oposicions a la carrera diplomàtica, assolint un dels primers números i essent nomenat agregat a l'ambaixada de S. M. a París. Quan ja estava a punt de complir amb aquesta comanda, una malaltia l'en privà i ara la mort ha segat la seva vida.

En Potau era un dels fundadors de la Comissió de Premsa i Relacions de "Nostra Parla", i per bé que vivia una vida retirada d'estudi esmerçant llargues hores a la Biblioteca de l'Ateneu, quan era a Barcelona, o a les de l'estranger, quan viatjava, era d'un fort tremp catalanista, com ho palesava en la seva actuació callada.

Els que han tingut la sort de conèixer-lo no oblidaran mai el bon recort d'aquest amic bo que ha mort tal com vivia, com un cavaller i un catòlic, a la joveçana edat de 29 anys, havent rebut els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica.

Rebi el seu pare el nostre més sentit condol. ((A. C. S.))

"NOSTRA PARLA" A L'ESTRANGER

S'ha tramés al professor L. L. Price, de l'Oriel College d'Oxford, un exemplar de l'antologia de la literatura catalana publicada pel Sr. Schneeberger, de París.

NOTICIARI DE LES TERRES CATALANES

BALEARS

— A l'Ateneu de Mahó es féu una vetllada necrològica d'homenatge a la memòria del gran poeta Mn. Costa i Llobera. Fou un acte solemníssim.

En J. Ripoll va llegir una llarga i assenyada biografia del gran literat que totes les terres catalanes ploren.

— La Creu Roja de Mallorca farà l'Abril vinent uns Jocs Florals en la nostra llengua.

— L'Ajuntament ha prés l'acord de destinar 5.000 pessetes per a contribuir a l'erecció de la font monumental que Mallorca dedica per subscripció popular al seu poeta Joan Alcover.

CATALUNYA

— Tingué lloc a Tarragona el dia 1er. d'aquest mes la festa del Cap d'any català iniciada per l'Orfeó Tarragoní, festa que esdevingué una veritable solemnitat patriòtica.

— Amb un gran èxit s'ha celebrat a Santa Clooma de Queralt una festa nacionalista.

— Augmenta de dia en dia l'entusiasme pels pomells de Joventut. A Madrid acaba de formar-se'n un, integrat per joves i damiselles catalanes residents a Madrid, que porta el nom de "Pom de Roselles".

— La Unió Jurídica Catalana ha celebrat diversos actes públics prosseguint la campanya contra l'actuació anticatalana d'un funcionari de l'Estat espanyol que fa temps l'enviaren a La Bisbal, la conducta del qual és prou coneguda.

L'il·lustre jurista català En Joan Maluquer i Viladot anà a Girona per tal d'informar a l'Audiència d'aquella ciutat defensant l'admissió d'una querella presentada contra l'esmentat funcionari per diversos ciutadans de La Bisbal. Cal fer notar que la querella s'empara en la *lleí de jurisdiccions*.

— El dia 10 l'Escola Superior d'Agricultura començà un curs semestral de diverses importants assignatures entre les quals hi ha l'estudi de la llengua catalana.

— En Josep M.ª Ginesta el dia 2 donà una notable conferència a l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, tractant el tema: La catalanització del nostre poble.

— El casal català de Paris va commemorar el primer aniversari de la seva fundació amb una festa patriòtica solemníssima.

— A Darnius el dia 6 se celebrà un míting patriota organitzat per la Lliga del Bon Mot.

— En Francesc Cambó el dia 7 donà una conferència sobre el problema de Catalunya en l'avinentsa de celebrar-se la inauguració del Casal Nacionalista de la Barceloneta.

— El dia 8 tingué lloc la sessió inaugural de l'Acadèmia de Bones Lletres. El president de l'Acadèmia Sr. Carreras Candí pronuncià un eloqüent i interessant discurs sobre "La Heràldica Catalana", analitzant l'obra d'En Domènec i Montaner "L'Harmonial de Catalunya".

— El segon diumenge d'aquest mes N'Humbert Torres donà al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, una conferència parlant de l'actuació que hauria de dur a terme la joventut catalana per assolir la victòria del nostre ideal nacionalista.

— El Centre Moral i Instructiu de Gràcia ha organitzat un cicle de conferències a càrrec de prestigioses personalitats del món científic i literari.

— A Terrades s'ha començat de publicar el periòdic nacionalista "Muntanyes Empordaneses".

— El dia 14 l'Acadèmia de Bones Lletres celebrà sessió solemnia en l'avinentesa de rebre com acadèmica la il·lustre escriptora catalana Víctor Català.

— El "Baix Penedès", de Vendrell publicà el 7 de Gener un número extraordinari, dedicat a la Diada de la Llengua Catalana.

— A Constantí se celebrà el diumenge dia 21 un míting nacionalista organitzat per la Joventut de dita Vila en el qual tots els oradors posaren de manifest llur entusiasme per la causa de Catalunya.

— El diumenge dia 21, se celebrà amb èxit esclatant un important acte patriòtic a Granollers.

— Els Pomells de joventut de Molins de Rei celebraren lluides festes el 21 d'aquest mes per a inaugurar dos nous grups de pomel·listes essent presidides pel fundador dels Pomells, En Josep Maria Folch i Torres.

— L'Ajuntament de Girona acordà pendre part en el concurs de biblioteques populars convocat per la Mancomunitat de Catalunya sol·licitant-ne una de primera categoria.

— L'Ateneu de Girona ha organitzat una sèrie de conferències dedicades als nois de les escoles.

— A l'Associació Catalanista de Premià de Mar tingué lloc diumenge dia 21 d'aquest mes, una selecta vetllada patriòtica.

— Al poble de Jorba el dia 21 se celebrà un míting patriòtic organitzat per l'obra del Bon Mot.

— El mateix dia a l'estatge de "Sang Nova" d'Hostafranchs tingué lloc un míting nacionalista organitzat per elements de l'Esquerra Catalana.

— L'Associació Catalana d'Estudiants ultra els cursos que té organitzats dona amb lloable sovintesa vetllades literàries i lectures de poesies desfilant pel casal d'aquella entitat els millors prosistes i poetas nostrats.

— En Josep M. Trias de Bes el dia 23 donà a l'Ateneu Barceloní una conferència sobre l'Autonomia Universitària.

— Recentment tingué lloc a Masnou un acte d'homenatge al nostre gran poeta mossèn Jacint Verdaguer que assolí gran èxit.

— Organitzat per l'Associació Nacionalista de Caldes de Montbuy i el Grup "La Barricada" de Barcelona tingué lloc diumenge dia 31, un míting a l'estatge del Casino Calderí en el qual es feren radicals declaracions de fé nacionalista.

— A Sabadell es féu al Teatre Principal una festa patriòtica.

ROSSELLO

— Sota la direcció de nostre il·lustre amic N'Horace Chauvet s'ha publicat l'almanac de "La Veu del Canigó".

Es un bell llibre que conté trossos escollits dels escriptors, Saisset, Pons, Esteve Aragó, Carles Grandó, Pere Vidal, etc.

— Amb satisfacció esmentem que s'ha reorganitzat amb prestigiosos elements literaris la Redacció de *L'Eveil Catalàn*. Entre els redactors hi ha els senyors Gabriel Blanc, Grandó, Banby i Francis.

— L'eminent catedràtic de l'Escola d'Alts Estudis Comercials de Barcelona Dr. Pujol i Serra donà el primer diumenge de gener a la Sala Aragó una notable conferència.

— El Casal Català ha organitzat un esplèndid programa de festes catalanes que prometen assolir un gran èxit. Ha contractat la cobla "Els rossinyols" de Castelló d'Empúries.

VALENCIA

— El dia dotze es van rependre a l'Institut d'Idiomes de la Universitat les explicacions que en la Càtedra de Llengua Valenciana dona el Pare Lluís Fullana. La tasca d'aquest curs consisteix en lectura dels clàssics valencians, notícies d'ells i comentaris sobre la llur ortografia.

— L'Ajuntament de la ciutat de València va tindre una sessió accidentada per a debatre si havia de concórrer o no a la Diada de la Llengua que es va celebrar darrerament a Barcelona. Encara que no es va aprovar assistir-hi, fou una bella jornada per al valencianisme perquè va tenir molts bons defensors.

— La joventut republicana de Burjasot ha publicat un cartell per als Jocs Florals que celebrarà en vint-i-sis de Maig vinent. Batega en ell un lloable esperit nostre.

— La fulla mensual valencianista agrària "El Crit de la Muntanya" ha publicat un número extraordinari amb excel·lents originals.

EXPANSIÓ CATALANA

ALEMANYA

— Francesc Joanxic ex-alumne de l'"Escola del Treball de Barcelona" que sosté la nostra Mancomunitat, ha donat una conferència sobre el funcionament de l'esmentada Escola a la Universitat de Berlín. Ha merescut elogis de la premsa d'aquella capital.

— Viktor i Maria Bjorkman, preparen una Antologia d'escriptors catalans en llengua alemanya.

— "La Revue Rhénane" de Magúncia publica un article signat per Jean Maly comentant molt favorablement "La dominació napoleónica a Girona" de Carles Rahola.

ARGENTINA

— Josep Lleonart donà una conferència sobre llengua i literatura catalanes a l'"Ateneu Hispano-Americano" de Buenos Aires.

CUBA

— Organitzats pels nostres germans residents a aquella illa, es celebraran uns Jocs Florals als quals són invitats a pendre-hi part, tots els fills de la Pàtria.

ESPANYA

— El diari de Madrid "A. B. C." s'ha ocupat en diversos articles del problema nacionalista català aconsellant solucions separatistes. N'han parlat també d'altres diaris com "El Sol", "El Debate" "La Correspondència de España" etc., etc.

A la capital de Castella la Nova s'han donat algunes conferències parlant també del problema català.

ESTATS UNITS

— A Nova York uns quants amics han constituït la *Catalonian Cultural Committee* a fi de donar a conèixer arreu la nostra vida cultural.

EUZKADI

— Pere Bosch Gimpera ha donat importants lliçons d'Etnologia i Prehistòria a l'Escola d'Arts i Oficis de Bilbao.

FRANÇA

— A *La Belle France* M. Louis Payen, a *La Tribune de Saint-Etienne* M. Albert Vellenut i a *Nouvelles littéraires* M. Henri Goulet, de París i a *Le Courrier du Centre* de Limoges i *Le Progrès de la Somme* d'Amiens s'han fet escaients comentaris de la coneguda obra de M. Schneeberger *Anthologie des poètes catalans*.

— A l'homenatge mundial al Dr. Pasteur, no hi ha faltat pas el concurs de Catalunya.

— La vigília de Reis, al vespre, se celebrà al *Theatre Duncan de París*, una vetllada de música i poesia catalanes. Hi prengueren part: Schneeberger, Cecília Vellini, Ramon de Curell i d'altres.

— El dia 14 es celebrà a París la Diada de la Llengua Catalana. Hi hagueren parlaments, cançons i música. Tingué lloc al Centre Duncan.

— El dia 15 de Gener al *Camaleón de Montparnasse* s'hi celebrà altra vetllada en honor de la poesia nostrada. Presidí Pérez Jorba, l'organitzà Alexandre Merceran.

— *Le Feu* d'Aix-en-Provence, ha publicat un número extraordinari dedicat a Catalunya i amb prestigioses firmes nostrades.

ITALIA

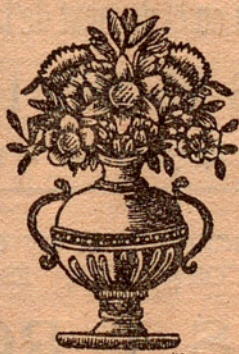
— Alfons Maseras mereix especial atenció dels seus literats. Vegi's sinó les següents traduccions i comentaris: "Ildaribal" per Giuseppe Revengnani, "A la deriva" i "I libri del Giorno" per Cesare Giardini, "Aperusen" sobre "La Conversió de Leukaionia" per Vicens

Clavel, així com Marius Garea, Giacomo Prampolini, Marius Puccini, Giovanni Calbritto i d'altres.

— *Fantasma* sembla talment una revista catalana en italià, tantes són les firmes nostres que hi veiem.

XILE

— Catalunya ha contribuït amb 36.637'50 ptes., recollides en subscripcions populars, per tal d'alleujar les misèries motivades pels terratrèmols ocorreguts a darrers de novembre.

NO HI HA CAP DUBTE QUE LA MARCA

EL PAGÉS

ES LA MILLOR
ENTRE TOTES LES DE LLET CONDENSADA

INDUSTRIA LLETERA, S. A.

Oficines: Plaça Catalunya, 9 - Telef. 727 S. P. - BARCELONA

Voleu tenir una excel·lent revista catalana?

Subscriuiu-vos al D'ACÍ D'ALLÀ

Escudillers, 10

BARCELONA

L'art i l'elegància en el decorat de la llar s'obté amb els

MOBLES DE JONC I MÈDULA

del Passeig de Gràcia, 115 - Telèfon 687 G.

LA CASA MÉS ACREDITADA EN GÈNERES DE PUNT,
CAMISERIA I CORBATERIA, ÉS L'ESTABLIMENT

MAS I ROCA

24-26, PORTAFERTISSA, 24-26

PORCELLANES - CRISTALLERIES - VAIXELLERIES DE

J. LLORENS

RAMBLA DE LES FLORS, 30 :: BARCELONA